

Leánykőkörcsin

Holt volt, hol nem volt, volt egyszer egy kis falu Kőkörcsin, mely a Mecsek lábánál, a Bertalan szikla tövében terült el. Lakói szegény emberek voltak, akik birkák, tehének legeltetésével, az erdő gyümölcseinek gyűjtögetésével és földműveléssel foglalkoztak.

A jó idő beálltával a falu legényei egész nap kint a mezőn vagy az erdők alatt legeltették birkáikat, teheneiket.

Ősz vége felé aztán észrevették, hogy el-eltünedezik a nyájból egy-egy birka, a gulyából egy-egy tehén. Arra gondoltak, hogy farkasok lopkodják az állatokat. A kutyák éjszakánként mérgesebben ugattak a falu házai között. A legények nem tudták mire vélni a dolgot, végül elhatározták, hogy meglesik, mi történik éjszaka. Többen vállalták, hogy elrejtőznek este az akolban és az istállóban. Éjfél tájban, mikor minden elcsendesedett, a birkákhoz két árnyék surrant be és éppen két birkának akarták összekötni a lábát, mikor a sötét sarkokból előjöttek a kőkörcsini legények. Amikor a rablók észrevették őket, futásnak eredtek. Az egyiket még az erdő előtt sikerült utolérniük. A másik bemenekült a sűrűbe.

Visszahozták a foglyot Kőkörcsinbe, elkezdték faggatni, hogy kicsoda, meg hogy honnan jött? A zsvány nagy félelmében elárulta, hogy ő egy rablóbandának a tagja, akik itt, a mecseki erdőben rejtőznek. Élelmük nincs, ezért rabolják ki a környező falvakat. A kőkörcsini legények aztán tovább vallatták a megszeppent rablót. Ennek pedig félelmében még jobban megeredt a nyelve és elmondta, hogy vezetőjük anyja, a vén boszorkány varázsgömbjével találja meg a legszebb állatokat, a leggazdagabb falvakat. Gonoszságáról messzi földön ismert. Fia, a bandavezér is kegyetlenségéről híres, aki most azt tervezi, hogy nemcsak a birkákat, teheneket, hanem a szép kőkörcsini leányokat is elrabolja.

Na, erre lett csak felháborodás a legények között. Elhatározták, hogy kifüstölik a Mecsek erdeiből a zsványokat. Még az éjjel vasvillákkal, kapákkal, ásókkal felfegyverkezve indultak a rablók keresésére. A lányok sírtak, hogy ne menjenek, mert még bajuk esik. De a legények hajthatatlanok voltak.

A kökőrcsini leányok sem bírtak otthon maradni. Mivel az éjszakák hidegek voltak, birkabőr bundát húztak, fejükre pedig kékeslila kalapot tettek. Kimentek a Bertalan-szikla tetejére és ott várták a legényeket.

Azok pedig az éj leple alatt nesztelenül indultak a rablók keresésére. Nem is olyan messze a falutól – a Kis-rét szép tisztásán – látták meg a máglyát, mely körül ott ültek a zsványok. A bortól, melyet sűrűn kortyolgattak, már eléggé részegek voltak, de a kökőrcsini legények nem mertek rajtuk ütni, mert mindegyik derekán ott lógott a fegyver, melyet biztos használtak is volna, ha fenyegetve érzik magukat. Egy idő után azonban a boszorka, aki addig félrehúzódva üveggömbjét bámulta, megunt a kiabálásukat és rájuk parancsolt, hogy feküdjenek le. A zsványok morogtak ugyan, de nem mertek ellenkezni a vénasszonnyal.

Amikor minden elcsendesedett, a legények halkán körbevették a táborot. Az egyik kökőrcsini legény, azonban egy óvatlan pillanatban rálépett egy száraz ágra, mely reccsenése belehasított a csendes éjszakába. A rablók vezére nyomban talpon termett, de mire a többiek felocsúdtak, a kökőrcsini legények amerre érték, ütötték, vágták őket. A rablók vezére – a banya fia – pisztolyával vette célba az egyik kökőrcsini legényt, de háta mögül egy másik falubeli fiú úgy vágta fejbe, hogy az menten holtan esett össze.

A boszorkány ezt látva szörnyű rikácsolással felpattant a seprűjére és a magasba emelkedve kökőrcsin felé szállt. A Bertalan-sziklán álló lányok felé vette az útját és, mint a varjú mikor ősszel károg, olyan hangon szórtá átkait a lányok felé:

Átkozottak legyetek ti kökörösini leányok,
A falu legényeit többé ne lássátok.
Lábatok itt rögtön gyökerezzen földbe,
És e hegy virágként tartson itt mindörökre.

Abban a pillanatban minden leány virággá változott.

A legények hiába jöttek vissza győzelmüket ünnepeelve, a leányokat nem menthették meg a banya átkától.

A Bertalan-szikla azóta minden tavasszal megtelik leánykőkörcsinekkel, melyek szárának szőrei a birkabőr bundára, kékeslila szirmai pedig a lányok kalapjára emlékeztetnek.